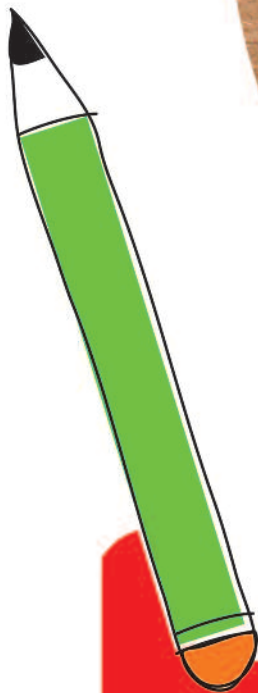

Eskubideak
hasieratik.

Hezkuntza goiztiarra eta
kalitatezkoaren alde.

PROPOSAMEN
DIDAKTIKOA
BIGARREN HEZKUNTZA,
BATXILERGOA, PERTSONA
HELDU ETA HEZKUNTZA
EZ FORMALERAKO

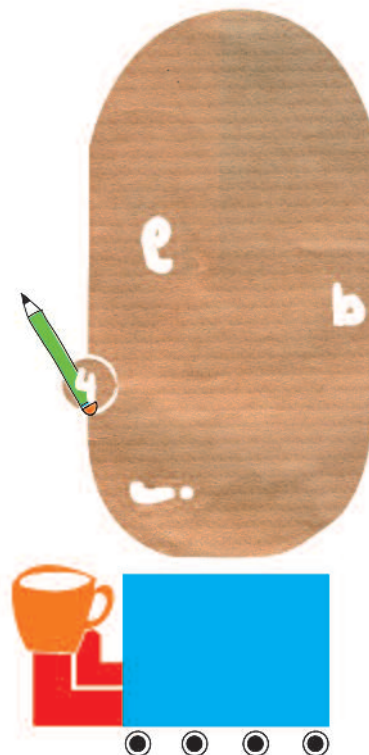

Aurkibidea

Sarrera	1
Hezkuntzaren aldeko Munduko ekintza-Astearen helburu nagusia Proposamen didaktikoaren helburu nagusiak Gogoeta orokorrak Sakontzeko...	
Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako Lehen Zikloa	5
Helburuak eta gaitasunak 1. jarduera. Oroitzapenen gurpila 2. jarduera. Munduko neska-mutil guztientzako hezkuntza Mobilizazio jarduera. Irudi Handia	
Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako Bigarren Zikloa	8
Helburuak eta gaitasunak 1. jarduera. Hezkuntza, gastua ala inbertsioa? 2. jarduera. Hezkuntza eta pobrezia Mobilizazio jarduera. Irudi Handia	
Batxilergoa	12
Helburuak eta gaitasunak 1. jarduera. 0 eta 6 urte bitarteko hezkuntza. Ikasiz hazteko garaia 2. jarduera. Nondik moztu? Haur hezkuntza eztabaidagai Mobilizazio jarduera. Irudi Handia	
Helduen Hezkuntza	16
Helburuak 1. jarduera. Entrenimendua ala hezkuntza? 2. jarduera. Has gaitezen lanean Mobilizazio jarduera. Irudi Handia	
Hezkuntza ez Formala (12-99 urte)	18
1. jarduera. Lehen haurtzaroan hezkuntza jasotzeko eskubidearen aldeko topagunea Mobilizazio jarduera. Irudi Handia	
Maila guztientzako jarduera. Irudi Handia	21
Helburuak Nola parte hartu Irudi Handian? Zer egin behar dugu irudiarekin?	
Ebaluazioa	23

Sarrera

2015. urtea da Guztiontzako Hezkuntza lortzeko ezarritako epemuga. Data horretarako hiru urte baino falta ez direnean, aurreko Lehen Haurtzarorako (0 eta 6 urte bitarteko haurren etaparako) Arreta eta Hezkuntza (LHAH)¹ aukeratu da Hezkuntzaren Aldeko Munduko Ekintza-Astearen (HAMA) ardatz gisa. Adin horretako haurrek ere badituzte eskubideak, besteak beste, hezkuntzarako eskubidea, eta botere publikoek zein gizarteak bermatu eta errespetatu behar dituzte eskubide horiek.

ren barnean sartzen baitira ongizate fisiko eta emozionala, nortasun pertsonala eta autokontzeptua, komunikatzeko gaitasuna, gainerakoekiko harremanak eta jolasteko eskubidea, berdintasunean, elkartasunean eta askatasunean ikasteko eta garatzeko funtsezko tresna gisa.

Haurren garapena ez da eskolan bakarrik ematen, familian esparruan ere ematen da. Hain zuzen, senitartekoekin ikasten dira gauza funtsezkoenak. Iritzi ugari daude eskolatan hasteko adinaren inguruan. Derrigorrezko etapa izan ala ez, garrantzitsua da onartzea modu desberdinak daudela haur hezkuntza antolatzeko eta bermatu behar da modu guztiek, bakoitzak bere berezitasun eta desberdintasunekin, testuinguru egokia eskaintzen dutela haurraren garapena osoa izan dadin.

Azken urteotan, herrialde askotan aurrerapen handiak eman dira lehen hezkuntzako eskolaratzeari dagokionean. Baina ez da horrelakorik gertatu LHAHrekin, nahiz eta funtsezko etapa den haurrentzat eta beraz baita ere komunitate eta nazioentzat. 2000. urtean, 189 herrialdek konpromisoa hartu zuten Dakarreko Helburuak lortzeko 2015erako. Hona hemen horietako batzuk: **lehen haurtzaroko arreta eta hezkuntza integrala zabaltzea eta hobetzea, bereziki haur kaltebera eta baztertuenen artean.**

Jaiotzen garen unean bertan hasten da ikaskuntza prozesua. Haur batek etapa horretan jasotzen duen hezkuntza arretak (dela familian, komunitatean edo eskolan) asko baldintzatzen ditu bizitzako hurrengo urteetan hezkuntza jasotzeko izango dituen aukerak, izan ere une horretan garatzen dira etengabeko ikaskuntzaren oinarri diren hezkuntza gaitasunak eta gaitasun kognitibo zein sozialak. Guztiak dira beharrezkoak garapen integralerako, zeina-

LHAH programetan parte hartu duen haur batek eskolako errendimendu hobea izan dezake, goi-mailako hezkuntzara irits daiteke eta beraz hobeto defendatu ahal izango ditu bere eskubideak, osasun ona izango du, gizartearen parte hartu ahal izango du, lan hobe bat lortuko du eta azken finean bizitza hobea izango du. Horregatik guztia-gatik, bazterkeria egoeran dauden familietako haurrek arreta berezia merezi dute, beren etxeetako gabeziak konpentsatzeko eta pobreziaren zirkulua hausteko.

2008an, mundu osoko 148 milioi haurrek baliatu zituzten eskola aurreko hezkuntza programak. Horrek esan nahi du, 1999ko zifrekin alderatuta, aurrerapenak eman direla herrialde askotan. Hala ere, etapa horretan egoteko adina

¹ Informazio gehiagorako ikusi posizionamendu agiria. www.cme-espana.org

duten haurren %44 bakarrik dago eskolatuta², eta gehienak herrialde aberatsetan. Hezkuntza ezari milioika familiaren babesgabetasun eta bazterkeria egoerak erantsi behar zaizkio, eta horrek pobrezia egoerara kondenatzen ditu ezinbestean. Diru-sarrera baxu eta ertainak dituzten herrialdeetako 5 urtetik beherako berrehun milioi haurrek ez dituzte beren gaitasun guztiak garatuko pobrezia, gabezia nutrizionalen, arreta eta zaintza desegokiaren, malariaren eta GIBaren ondorioz³.

Kalitatezko LHAH bat edukitzeko, hainbat elementu dira beharrezkoak: hezkuntza etapa horren garrantzia aitortzea, haur guztiek baldintza berdinetan jasotzen dutela bermatzea, behar bezalako azpiegiturak edukitzea, dagokien prestakuntzadun irakasle eta zaindzaileak izatea, familiak inplikatzeko, behar bezalako inbertsioa egitea hezkuntzan eta osasun zein gizarte erakundeekin koordinatzea.

Hezkuntzaren aldeko Mundu-Kanpaina (HMK) 1999an hasi zen eta harrezkero aurrerapen handiak egin ditu pertsona guztientzako hezkuntza lortzeko. 1989tik hona, eskolara doazen 40 milioi haur gehiago daude eta irakurtzen eta idazten ez dakien pertsona helduen kopurua 100 milioi baxuagoa da. Egindako aurrerapenen adibide zehatzen artean aipatzekoak dira Brasilen irakasleentzako gutxieneko soldata ezarri izana, Kenyan eskolatzeko tasak desagerrarazi izana edo Mozambiken “Escolinhas” pro-

grama martxan jarri izana, non etxe pobreetako 3 eta 5 urte bitarteko haurrak edo HIESa dutenak biltzen baitira.

Jakina den arren gizarte eta hezkuntza kostu handiak dakartzala lehen haurtzarorako garapen programetan ez inbertitzeak, ez da behar adinako ahaleginik egiten arlo honetan. Horregatik, **2012ko Hezkuntzaren Aldeko Munduko ekintza-Asteak (HAMA)** aldarrikatu nahi du oso garrantzitsua dela haur guztiek arreta eta hezkuntza programak jasotzea lehen urteetan.

Horretarako, **Irudi Handia** ekimenaren bitartez, kalitatezko hezkuntza goiztiarra lortzeko behar diren elementurik garrantzitsuenak islatuko ditugu. Horixe da Hezkuntzaren aldeko Munduko ekintza-Asteak proposatzen duena, gizarte zibil osoa, ikasleak, irakasleak, klase politikoa eta beste eragile batzuk ere mobilizatzea eta guztion artean gogoeta egitea lehen haurtzaroko arretak eta hezkuntzak duen garrantziaren inguruan eta baita ere milioika haurrek kalitatezko hezkuntza jasotzeko dituzten oztopoen inguruan.

HAMAn parte hartuz, haurrek, gazteek eta helduek ere hiritartasun-gaitasunak garatuko dituzte, gauza izango baitira bizi duten errealitate soziala ulertzeko; hots, jakin-go dute zer den lankidetzan jardutea, elkarrekin bizitzea eta hiritar demokratiko izatea gizarte anitz batean. Era berean, konpromisoa hartuko dute gizarte hori hobetzen saiatzeko, sistema demokratikoaren baloreak ezagutzeko eta hiritarren eskubide zein betebeharrak aktiboki eta erantzukizunez erabiltzeko. Bestalde, hezkuntza formal nahiz informaleko maila desberdinei zuzendutako jardueretan, garatu nahi ditugun beste gaitasun batzuk ere aipatuko ditugu.

Aurten, nobedade gisa, **hezkuntza ez formala lantzeko proposamen bat** ere badakargu.

- 2 EPTren mundu mailako jarraipenaren txostena 2011. UNESCO
3 Lancet Series on Early Childhood Development. 2007.

HMK HAMAk eskerrak eman nahi dizkie

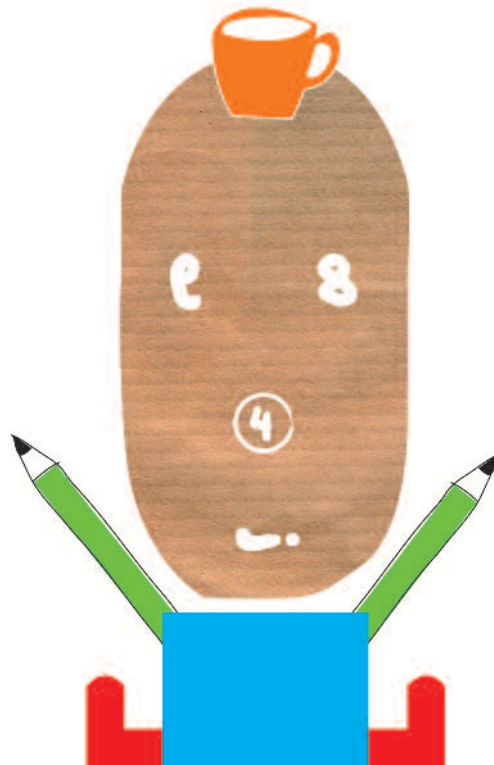
proposamen didaktiko honetako jarduerak garatu dituzten irakasle eta hezitzaile guztiei, eta iradokizun hauek onartuz beren ikasleekin martxan jartzen

dituzten guztiei. Horrela, berretsi egiten dute mundu hobe bat eraikitzeko hartutako konpromisoa, jakinik hezkuntzak indar handia duela errealitatea aldatzeko.

Hezkuntzaren aldeko Munduko ekintza— Astearen helburu nagusia

Klase politikoa eta iritzi publikoa sentsibilizatzeari lehen haurtzaroko (0-6 urte) hezkuntzak duen garrantziaren inguruan eta ikusaraztea zerbait egin behar dela lehenbailehen pertsona guztien hezkuntza iraunkorrerako eskubidea betetzeko.

Proposamen didaktikoaren helburu nagusiak

1 Ezagutzera eman behar da milioika haurrek bizi duten errealitatea, ezin baitute oinarritzko hezkuntzarako eskubidea erabili, ez delako behar adinako inbertsiorik egiten eta ez dagoelako borondate politikorik.

2 Giza Eskubideen Aitorpen Unibertsalean eta Haurren Eskubideei buruzko Hitzarmenean jasota dago haurrek **hezkuntzarako eskubidea** dutela lehen haurtzarotik. Beraz, funtsezko elementu bezala baloratu behar da haurren heldutasun psikosozialerako eta garapen pertsonal zein komunitarioan duen garrantzia aitortu behar zaio.

3 Hiritar aktibo garen aldetik, bidegabekerien aurrean dugun erantzukizuna **onartu behar** dugu, eta ulertu behar dugu denok egin dezakegula zerbait horiek aldatzeko.

Gogoeta orokorrak

- Jarduera guztiak planteatu ditugu esparru formalean edo hezkuntza ez-formaleko espazioetan eman daitezen (scout taldeetan, ludoteketan, aisialdi jardueretan...).
- “Irakasle” eta “maisu” terminoak erabiltzen ditugu hezitzaileak, bideratzaileak, begiraleak etab. izendatzeko, bai hezkuntza formalean eta baita informalean ere.
- Ziklo /adin talde bakoitzarentzat “gogoeta” jarduera bat eta “ekintza” jarduera bat proposatzen ditugu, tutoritzetan, jolastorduetan, eskolaz kanpoko jardueretan etab. egiteko.
- Proposatutako jarduerak adin talde desberdinentzat pentsatuta daude, baina berdin egokitu daitezke beste maila batzuetako ikasleekin erabiltzeko.
- Jarduera bakoitzarentzat proposatutako denbora orientatiboa da. Bideratzaile bakoitzak egokituko du taldearen ezaugarrien edo daukan denboraren arabera.
- Bideratzaile bakoitzak erabakiko du zenbat denbora iraun behar duten jarduerak urtariletik (proposamen didaktikoak jasoko dituzten hilabetetik) apirilera (HAMA ospatuko dugun hilabetera) bitartean.
- Gure webean aurkituko duzun PDFtik (www.cme-espana.org) zuzenean sar zaitezke gaiari buruzko esteka guztietara.

Sakontzeko ...

Proposamen honetan hainbat jarduera planteatuko dizkizugu gaia lantzeko. Baina hezkuntzarako, eta, bereziki, lehen haurtzaroko hezkuntzarako eskubidearen gaia konplexua da oso, eta beste hainbat eremu ere ukitzen ditu.

Sakonago landu nahi badituzu zure ikasleekin, hemen dituzu jarduerak eta materialak bilatzeko hainbat baliabide.

• Kanpainaren web orrian (www.cme-espana.org) aurreko HAMA ekitaldietan jasotako proposamen didaktikoak aurki ditzakezu:

2011
Emakume eta neska-toen hezkuntzarako eskubidea

2010
Hezkuntzaren finantzaketa

2009
Gazte eta helduen alfabetatzea

2008
Hezkuntza eta bazterkeria

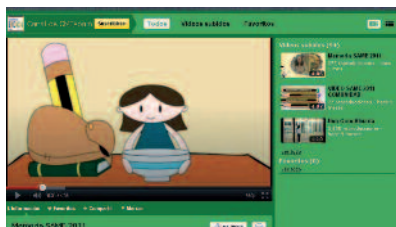
2007
Hezkuntza eskubidea

2006
Irakasleak

2005
Hezkuntza eta pobrezia

• HMK-k Youtube-n duen kanalean (<http://www.youtube.com/user/CMEspain>) gai honekin lotutako bideo interesgarri batzuk aurki ditzakezu.

Bideo eta dokumentu hauek kontsultatzera animatzen zaitugu, lehen haurtzaroko arretak eta hezkuntzak duten garrantziaz ohartzeko.

Bibliografia osagarria

- *Derecho a la educación es mucho más que acceso de niños y niñas a la escuela.* Rosa María Torres. <http://www.fronesis.org/documentos/derecho-a-la-educacion.pdf>
- *Aproximación a la educación infantil.* Ignasi Vila. <http://www.rieoei.org/rie22a02.htm>
- *La educación infantil en el siglo XXI.* José Rivero. unesdoc.unesco.org/images/0011/001147/114723S.pdf
- *Informe de seguimiento de la EPT en el mundo 2011.* Unesco. <http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/ED/pdf/gmr2011-part1-ch1-es.pdf>

Bideo osagarriak

- *Educación Infantil: 6 años clave para una vida.* CEAPA. http://www.youtube.com/watch?v=8D8lyNmoPzo&feature=results_video&playnext=1&list=PL0EE4614381DA2A96
- *Aprendemos todos: manifiesto por una nueva educación.* <http://www.youtube.com/watch?v=fjhhXI8nd78>
- *Yo quiero.* Campaña por los derechos del niño en Guatemala (animazioa). <http://www.youtube.com/watch?v=rIFBkkqmuCI>
- *Educar con el ejemplo.* <http://www.youtube.com/watch?v=igDINmIliA&feature=fvsv>
- *Babies* pelikularen trailerra. Thomas Balmes. 2010. <http://www.youtube.com/watch?v=1vupEpNjCuY>

Lehen
zikloa

Bigarren
Hezkuntza

© Entreculturas

Helburuak

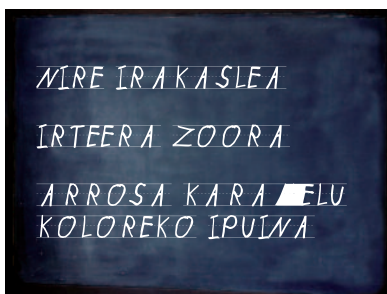
- 1 Haurrek hezkuntzarako duten eskubidea aitortzea, pertsonen garapenerako funtsezko tresna den aldetik.
- 2 Ulertzea haurtzaroa babesteko beharrezkoa dela lehen haurtzaroko hezkuntza, bereziki haur baztertuenen kasuan.

Gaitasunak

- **Informazioaren tratamendua eta gaitasun digitalak:** informazioa bilatzeko, eskuratzeko, prozesatzeko eta komunikatzeko gai izatea iturri eta kanal desberdinetan.
- **Autonomia eta ekimen pertsonala:** proiektu indibidual zein kolektiboak erantzukizunez eta zentzu kritikoz irudikatze eta garatzeko gaitasuna indartzea.

1. jarduera. Oroitzapenen gurpila

Ikasle bakoitzak orri zuri batean idatzi beharko du haur hezkuntzaren garaiko oroitzapen bat edo, lehen haurtzaroan ikasi zuen zerbaitez gogoratzen bada, une haren irudi bat marraztuko du: eskolakoa, haurtzaindegikoa edo etxekoa.

Ozen aipatuko dituzte taldearekin partekatu nahi dituztenak.

Paperak bildu eta oroitzapen zerrenda arbelean idatziko dugu. Denon artean saiatuko gara oroitzapen horien oinarrian dagoen asmo pedagogikoa aurkitzen. Lana errazteko, sailkapen hau erabiliko dugu: **ohiturak, higieena, nutrizioa, norberarekiko harremana (auto-estima), potentzialtasunen garapena, gainerakoekiko harremana, komunikazioa/espresioa eta ulermena, erantzukizuna/autonomia.**

Zein dira haur hezkuntzako elementu komunak (txokoak, errutinak, etab.)? Etxean, haurtzaindegian edo eskolan jolasean, kantari, marrazten eta moztzen zenbiltzanean, pentsatzen al zenuen zein garrantzitsuak ziren jarduera horiek zure garapen integralerako? Zer nolako garrantzia izan du haur hezkuntzan ikasi zenuenak pertsona gisa heltzeko?

Lehen haurtzaroko ikaskuntza garrantzitsuenak zeintzuk diren ikusteko, ikasleak hiru taldetan banatuko dira eta elkarriketak egingo dizkiete hezkuntza etapa horretan inplikaturako profesional desberdinei.

- . Haurtzaindegiko hezitzailea
- . Haur eskolako hezitzailea
- . Gurasoak, aitona-amonak

Haur hezkuntza duten ikastetxeetan, bigarren hezkuntzako ikasleek ikasgeletan egin behar lituzkete elkarriketak, bide batez ingurunea behatzeko.

Lortutako informazioarekin talde bakoitzak txosten bat egingo du gainerako ikasleen aurrean aurkezteko. Talde bakoitzak bere tesia defendatu beharko du artikulua, bideo edo bestelako informazio osagarriarekin. Aurkezpena egin baino lehen bilatu eta aukeratu beharko dute dokumentu hori, eta gero gainerako ikasleekin partekatu.

Informazio osagarriaren bilaketa errazteko, esteka hau erabil dezakete:

La Educación Infantil: seis años clave para una vida (CEAPA) (9 bideo)

http://www.youtube.com/watch?v=8D8lyNmoPzo&feature=results_video&playnext=1&list=PL0EE4614381DA2A96

Guztien artean erakusketa bat, mural bat edota beste formatu bateko aurkezpen bat egingo dute, ikastetxean azaltzeko zein den haur hezkuntzaren garrantzia eginiko ikerketaren arabera.

2. jarduera. Munduko neska—mutil guztientzako hezkuntza

Jarduera hasteko sarrera-testu hau irakurriko dugu:

Ikaskuntzaren emaitzak berdinagoak izateko ez da nahikoa ikasleekiko tratua ere berdinagoa izatea. Pobreziarekin, etniarekin, hizkuntzarekin eta beste hainbat faktoreekin lotutako desabantailarekin eskolatzen diren haurrek irakasleen eta hezkuntza sistema osoaren laguntza gehigarria behar dute.

Ez da nahikoa haurrak eskolatzea. Hezkuntzaren hedapenerako eginiko aurrerapenak beste neurri batzuekin babestu behar dira, eskolatzearen hazkundeak berekin ekar dezan eskolaren aprobetxamendu hobea. Herrialde asko ari dira lanean hori lortzeko, baina oso zaila da, haur eskolatu berri asko familia oso bazter-tuetatik datoze-lako. (...).

Informe seguimiento de la Educación para Todos y Todas 2011.

- . Zein ideia planteatzen ditu testuak? Ondoriozta genezake badagoela harreman bat pobreziaren eta hezkuntza eskuratzeko aukeraren edo hezkuntzaren kalitatearen artean? Zein?
- . Zure ustez nahikoa al da eskolara joatea hezkuntza on bat jasotzeko? Zein faktorek dute eragina hezkuntza hobea jasotzeko orduan?

Haur hezkuntza da pertsonak etorkizunean egingo dituzten ikasketen oinarria. Hala ere:

- . Haur guztiek al dute hezkuntza mota hori jasotzeko aukera? Zergatik?
- . Nola eragiten dio haur bati kalitatezko haur hezkuntzarik ez izateak?
- . Herrialde batean nork du guztiontzako kalitatezko hezkuntza eskaintzeko erantzukizuna?

* Entzun dezagun kantu hau:

Eta ikus ditzagun Francesco Tonucci-k *Con Ojos de Niño* liburuan eginiko biñeta kritikoak, gogoeta egiteko kalitatezko hezkuntza jasotzearen garrantziaz.

Hautzaindegia ez da esekitoki bat

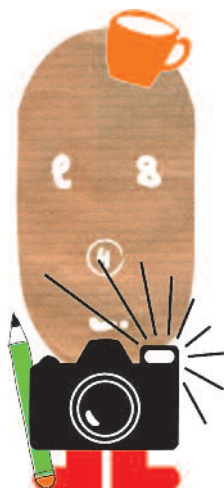
Hautzaindegia elkarrekin egoteko leku bat da

- Zein ideia transmititzen dute?
- Ba al du harremanik hausnartutako guztiarekin?
- Nori zuzenduta daude?

Munduko hiritar garen aldetik, artista horiek bezala, guk ere ahalegina egin behar dugu justizia sozial handiagoa eta haur guztientzako aukera gehiago izango dituen mundu bat lortzeko. Pentsatu zein ekarpen egin dezakezuen, zuen ingurunean ikusarazteko zein garrantzitsua den hezkuntza goiztiar ona jasotzea pertsonen eta herrien garapenerako. Egin adierazpen artistiko bat ikastetxean edo herriko beste espazio batzuetan erakusteko.

Mobilizazio jarduera

Irudi

Handia

Ikusi 21 orria

Bigarren
zikloa

Bigarren
Hezkuntza

© Pablo García/Ayuda en Acción

Helburuak

- 1 Haur hezkuntzan inbertsio publikoak egin beharraz sentsibilizatzea, horrela bermatzeko pertsonak eta herriak behar bezala garatzen direla.
- 2 Hezkuntzarako eskubidearen eta pobrezia-aren, osasunaren eta ekonomiaren arteko harremanak ikertzea.

Gaitasunak

- **Informazioaren tratamendua eta gaitasun digitalak:** informazioa bilatzeko, eskuratzeko, prozesatzeko eta komunikatzeko gai izatea iturri eta kanal desberdinetan.
- **Gaitasun matematikoa:** informazio mota desberdinak ekoiztea eta interpretatzea, errealitateari buruzko jakintza handitzeko eta bizitzako arazoak konpontzeko.

1. jarduera. Hezkuntza, gastua ala inbertsioa?

- Haur hezkuntzaren finantzaketa publikoa funtsezkoa da 0 eta 6 urte bitarteko hurrek hezkuntzarako duten eskubidea bermatzeko.
- Haur hezkuntza da hezkuntza sistema osoan hartzen diren ezagutzen oinarria.
- Lehen haurtzaroak lehentasunezko arreta jaso beharko luke gobernu arduradunen aldetik, batez ere haur kaltebera eta pobreenen kasuetan.
- Adin goiztiar hauetan inbertsio eskuzabalak eginez gero, aurreragoko arazoak prebenitu daitezke, gero zailagoa eta garestiagoa baita esku hartzea.
- Hezkuntza politikak politika sozial eta ekonomikoekin artikulatu behar dira.

Aurreko baieztapenak⁴ irakurritakoan has gaitezke gaia lantzen. Era berean, Mafaldaren bideo hau ikus liteke: <http://www.youtube.com/watch?v=ydazeXYFpnl>

⁴ Bibliografia gomendatua.

Ikasleek lehen haurtzaroko hezkuntzaren garrantziaren inguruan duten ezagutzei, adostasunei edo desadostasunei buruzko lehen iritzia truka ditzakete.

Proposatzen da 2000. urteko ekonomia Nobel sariduna den James Heckman-i eginiko elkarrizketa⁵ irakurri eta aztertzea.

LUNES, 18 ABRIL 2011

LAVANGUARDIA

LA CONTRA

James Heckman, premio Nobel de Economía del 2000

Tengo 66 años. Nací y vivo en Chicago, donde ejerzo de profesor universitario e investigador, en concreto de las políticas económicas. Casado y con dos hijos. La política debería centrarse en corregir la desigualdad. Me educaron como católico, conocí la Iglesia pero no a Dios

“Es más rentable invertir en párvulos que en bolsa”

ÁLEX GARCÍA

En la década de los 60 conocí de cerca el *Jim Crow*, las leyes de segregación del sur en escuelas, restaurantes, lugares y transportes públicos. Leyes que se abolieron. Yo quería entender los procesos políticos y económicos que pueden permitir que grupos que están excluidos puedan pasar a formar parte del colectivo.

Y entendió que la exclusión comienza en la más tierna infancia.

Comencé estudiando programas para capacitación laboral para personas que ya estaban desaventajadas, y todos los estudios demostraban que el rendimiento de esos programas era nulo o muy bajo. La conclusión fue que sólo se debía invertir en los más listos dentro de ese grupo desaventajado.

Terrible conclusión. También descubrí que invertir en los niños es más ventajoso que invertir en bolsa.

Eso es más esperanzador. La familia juega un papel esencial en la integración de los individuos dentro de la sociedad. Y la estructura familiar en todo el mundo están hoy amenazada.

¿Es una realidad o una percepción? Es una realidad, la cuestión es qué se puede hacer para salvar los factores positivos de

esa institución que se está desintegrando ¿V?

Debemos entender cómo se crean las capacidades y habilidades del ser humano que van más allá del coeficiente intelectual y de la educación escolar.

¿A qué se refiere?

A la formación del carácter, habilidades determinadas en parte por la genética, pero sobre todo por la motivación familiar. El origen de muchas de las desventajas de las personas que no consiguen integrarse proviene de factores que ocurren mucho antes de que los niños vayan a la escuela.

Cuénteme.

Es un hecho que en todos los países y en todos los niveles de riqueza la estructura familiar está evolucionando en una dirección que promueve la desigualdad, así que cualquier política que pretenda reducirla tiene que tener en cuenta el papel que juega la familia en la creación de habilidades.

Entendido.

La mayor parte de las políticas sociales y económicas dan por supuesto que la familia funciona bien, pero una fracción creciente de los niños en los países que he estudiado (Colombia, EE.UU., China, Corea, Japón, Taiwán, Canadá, Reino Unido...) crecen en entornos poco estimulantes, lo que creará

desigualdad no sólo en esta generación sino en las generaciones futuras.

¿Qué significa eso?

Que la pobreza no sólo la determina la renta familiar sino la atención prestada al niño por parte de los padres, los abuelos y la comunidad. Paradójicamente, las mujeres de mayor nivel educativo y que trabajan pasan más tiempo con sus hijos que las menos educadas trabajan o no. Las diferencias que crea esa atención ya en las primeras etapas de la vida tiene consecuencias a largo plazo.

El 50% de los matrimonios estadounidenses se divorcian, ¿cómo afecta eso?

En EE.UU. viven sin padre un 30%, en México el 55%. Entre el 12 y 13% de niños y jóvenes estadounidenses entre 0 y 18 años jamás ha conocido un padre. Y si miramos las estadísticas de los niños negros la cifra es de un 80%. Hay que reconocer estos hechos y cambiar la vida de los niños.

Deme soluciones.

Hay que suplementar los recursos de la familia mediante políticas que permitan el desarrollo de esas habilidades básicas en los primeros años de la vida de los niños.

¿De qué habilidades se trata?

He estudiado los programas orientados a aumentar las capacidades de los niños y los más efectivos son los que promueven el autocontrol, la capacidad de regular emociones, la orientación a un propósito, la no dispersión y la sociabilidad. El estudio que más datos me ha aportado es uno que ha durado 50 años.

¿En qué ha consistido?

Se creó un grupo de niños, de 3 a 5 años, de entornos desfavorecidos y se les enseñaron habilidades sociales durante dos años.

¿Y siguió su evolución en 50 años?

Si. Entre la gente que participó ha habido menor tasa de delincuencia en poblaciones donde es muy elevada, mayores ingresos y mayor adaptabilidad social. Pero mi interés como economista era evaluar el rendimiento económico de ese tipo de inversión, así que le responderé con números.

Bien.

Por cada dólar invertido por niño el rendimiento fue entre el 7 y el 10% anual a lo largo de vida. Es decir, que un dólar invertido en ciudadanos menores de 4 años es un 10% más rentable que invertido en adultos.

Sorprendente.

Las inversiones hechas en edades tempranas no sólo son más efectivas, se refuerzan a través de un proceso dinámico: el niño que ha empezado con estas ventajas sigue adquiriendo mayores ventajas. Remediar las desigualdades en la adolescencia resulta mucho más caro y con mayor porcentaje de fracaso.

...Pero estamos en época de crisis.

Por eso hay que establecer mejor las prioridades: invertir en estas habilidades básicas preescolares es más rentable que otras medidas más convencionales como reducir el número de niños por aula.

IMA SANCHÍS

Hausnartu
galdera
hauei
buruz

- Zein paper ematen dio ekonomistak familiari?
- Zein garrantzi ematen dio hezkuntzari?
- Zein da hezkuntzaren eta pobreziaren arteko loturari buruz ateratzen duen ondorioa?
- Zer nolako azterlana egin du ondorio horretara iristeko?
- Zein konponbide planteatzen ditu gure gizarteko desberdintasunak gainditzeko?

⁵ La Vanguardia. 2011ko apirilaren 18a.

<http://www.lavanguardia.com/lacontra/20110418/54142686501/es-mas-rentable-invertir-en-parvulos-que-en-bolsa.html>

Lotu zure haur hezkuntzako oroitzapenak Heckman-ek emandako kontzeptuekin. Harrigarriak iruditu zaizkizu bere iri-
tziak? Inoiz hausnartu duzu haur hezkuntzaren garrantziaz eta hurrengo hezkuntza zikloekin, osasunarekin, nutrizioa-
rekin, zibismoarekin, berdintasunarekin eta abarrekin duen loturak dakarren errentagarritasun sozialaz?

Zein erabaki politiko hartu da zure erkidegoan, Espainian, Europan eta munduan hezkuntzan egin beharreko inber-
tsioaren inguruan? Iruditzen bazaizu ez dela behar adinakoa, uste duzu posible litzatekeela besteren bat?

Ikasleek hezkuntzan eginiko inbertsio publikoari eta inbertsio horren errentagarritasunari buruzko kazetaritza artikulua
edo informazioa bilatu beharko dute, gaiaren tratamendua aberasteko.

Gazteek aukeratuko dute nola jakinarazi nahi dituzten lortutako ondorioak. Manifestu bat ere egin dezakete hamar hel-
bururekin eta ekintza posibleak diseina ditzakete testuingururik hurbilenean hedatzeko (ikastetxea, familia, gizartea) eta
lehen haurtzaroko hezkuntza programek behar dituzten arretari eta inbertsioei buruz sentsibilizatzeko.

2. jarduera. Hezkuntza eta pobrezia

Guztionezko Hezkuntzaren lehen helburua Lehen haurtzaroko Arreta eta Hezkuntza da. Hau da lehen haurtzaroko arreta eta hezkuntza integrala zabaltzea eta hobetzea, bereziki haur kalteberenen artean. Helburu honen xedea da pobrezia eta lehen haurtzaroko desabantailen arteko lotura haustea.

Horretarako proposatzen da ikertzea zein harreman dagoen pobrezia eta hezkuntzaren artean eta eskuratutako informa-
zioarekin hedapen kanpaina bat egitea.

1 Taldea aztertu 1ngo helbururako adierazle nagusiak biltzen dituen taula⁶ hau:
Haurren hilkortasun tasak adierazten du zenbat bost urtetik beherako haur hiltzen diren herri batean erregistratzen diren mila jaiotzako; eta eskolatzeko tasa gordinak adierazten du zenbat ikasle matrikulatu diren eskolaurrean adin talde horretako haur guztiekiko.

Bilakaerari buruzko datuek adierazten dute zein aldaketa izan dituzten bi tasek azken urteotan.

Eskolaurreko irakaskuntza

	5 urtetik beherako hilkortasun tasa		Eskolatzeko tasa gordinak	
	2005-2010 (%tan)	2000-2005etik izandako bilakaera (%tan)	2008 (%tan)	1999tik izandako bilakaera (%tan)
Mundua	71	-8	44	34
Diru-sarrera baxuko herrialdeak	122	-8	18	29
Diru-sarrera baxu-ertaineko herrialdeak	79	-9	42	52
Diru-sarrera ertain-altuko herrialdeak	27	-16	66	31
Diru-sarrera altuko herrialdeak	7	-7	77	7

2 Informazioa interpretatzeko bi barra grafiko egingo dituzue. Bata diru-sarreraren maila (x ardatza) eta hilkortasun tasa (y ardatza) adierazteko eta bestea diru-sarreraren maila (x ardatza) eta eskolatzeko tasa (y ardatza) adierazteko.

⁶ EPTren jarraipen txostena 2011. 3A eta 3B koadro estatistikoak.

Denen artean aztertuko dituzte zeintzuk diren diru-sarrera mailaren, hilkortasun tasaren eta eskolatzetako tasaren arteko harremanak eskualde desberdinetan. Zein ondoriotara iritsi zarete datuak aztertu ondoren? Nola sailkatu duzue hezkuntza/pobreziaren arteko harremana?

Grafikoak ikusita, baieztatu genezake “hezkuntzarik izan ez duten amengandik jaiotako bost urtetik beherako haurren hilkortasun tasak gutxienez hiru aldiz handiagoak direla ikasketak dituzten amen etxeetan erregistratzen diren tasak baino”?.

3 Hilkortasun eta eskolatzetako tasen arabera sailkatuko dituzue munduko eskualde hauek diru-sarrera baxuak, baxu-ertainak, ertain-altuak eta altuak dituzten herrialdeetan. Horretarako, 1. jarduerako taularekin alderatuko dituzue datuak. Taldean egiaztatuko dituzue emaitzak..

	5 urtetik beherako hilkortasun tasa 2005-2010 (%tan)	Eskolatzeko tasa gordinak 2008 (%tan)
Saharaz azpiko Afrika	149	17
Estatu arabiarak	50	19
Asia Zentrala	52	29
Ekialdeko Asia eta Pazifikoa	31	48
Hegoaldeko eta mendebaldeko Asia	82	42
Latinoamerika eta Karibe	28	68
Ipar Amerika eta Mendebaldeko Europa	6	80
Europa Zentrala eta Ekialdeko Europa	19	66

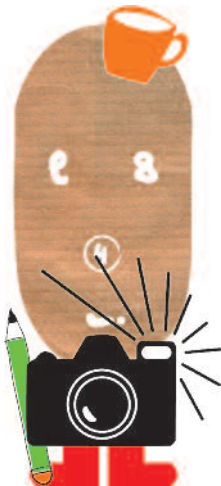
Azterlana hedatzen laguntzeko, egin mapamundi bat eta margotu munduko eskualdeak; sortu legenda bana eskolatzetako tasarentzat eta diru-sarrera mailarentzat, pobrezia eta hezkuntzaren arteko harremana islatu dezaten.

4 Ikerketa jarduera amaitzeko, taldeak antolatuko dira ikerketaren emaitzak babesten dituzten dokumentu ofizialen edo adituen informazio osagarria lortzeko. Adibidez,
<http://www.fronesis.org/documentos/derecho-a-la-educacion.pdf>

Azkenik, proposamenak egingo dituzte prozesuan zehar eskuratutako informazio guztia testuinguru hurbilean (ikastetxean, familian, auzoan) zabaltzeko eta hurbileko jendeari azaltzeko zein garrantzitsua den haur hezkuntza desberdintasun sozialak gainditzen eta pobreziaren zirkulua hausten laguntzeko (erakusketa dibulgatiboa, manifestua, hedapen dokumentuak, etab.).

Mobilizazio jarduera

Irudi

Handia

Ikusi 21 orria

Batxilergoa

© Proyecto Soildario

Helburuak

- 1 Gogoeta egitea lehen haurtzaroan (0 eta 6 urte bitartean) bizitako hezkuntza prozesu formalei eta ez formalei buruz, esperientzia pertsonaletik abiatuta.
- 2 Kritikoki aztertzea lehen haurtzaroko hezkuntzaren egoera eskala lokal eta globalean, lehen haurtzaroko hezkuntza zabalduko duten politikak, ekintza zibilak eta ekintza pertsonalak proposatzeko.

Gaitasunak

- . Aise eta arduraz erabili informazio eta komunikazio teknologiak.
- . Ongi ezagutu eta kritikoki baloratu mundu garaikideko errealitateak, aurrekari historikoak eta eboluzioaren faktore nagusiak. Elkartasunez parte hartu ingurune sozialaren garapenean eta hobekuntzan.

1. jarduera. 0 eta 6 urte bitarteko hezkuntza.
Ikasiz hazteko garaia

EZ DAGO 0 ETA 6 URTE BITARTEKO HAURRENTZAKO ARRETA EDO/ETA HEZKUNTZA MUNDUKO HERRIALDE GUZTIAN, EZ DITU BERDIN TRATATZEN NESKATOAK ETA MUTI-KOAK ETA FUNTZIO DESBERDINAK DITU GOBERNU BATZUENTZAT ETA BESTEENTZAT.

Hasteko, ikasleek informazioa bilatu beharko dute *haurtzaindegi* eta *haur-eskola* terminoen arteko esanahi desberdintasunari buruz. Zein terminok ematen dio garrantzi gehiago haur baten hezkuntza garatzeari? Hezkuntzako Lege Organikoaren 13. artikuluan zehazten dira haur hezkuntzak Espainian dituen helburuak. Legean haurtzaindegia ala haur-eskola islatzen da gehiago?

Jarraian, norbere historiari buruz hausnartuko dute galdera hau abiapuntutzat hartuta: zer ikasi zenuen eskolako etapa bakoitzean, institutuan, familiarekin eta lagunekin? Erantzunak taula honetan sartu beharko dituzte. Amaitzean ikasle guztien emaitzak bateratuko dira adostasun orokorrik ba ote dagoen ikusteko.

IKASKUNTZA:	HAUR HEZKUNTZA	LEHEN HEZKUNTZA	BIGARREN HEZKUNTZA
Politika, garapena edo justizia bezalako kontzeptu abstraktuak erabiltzen			
Gauzak kontatzen eta eragiketa aritmetiko garrantzitsutarako sena izaten, esaterako batuketak edo kenketak (ezagutza matematikoen hastapenak)			
Hitz egiten eta gainerakoekin komunikatzen			
Adierazpen artistikoak egiten, adibidez marrazketa			
Zure aldartea adierazten eta gainerakoena interpretatzen			
Ekuzazioak egiten eta grafikoak irudikatzen			
Ingurunean naturak ematen dituen elementu gehienak identifikatzen (animaliak, landareak, paisaia, etab.)			
Musika baloratzen eta atsegin izaten			
Marko erreferentzialen bidez espazioan zeure burua kokatzen (eskuina eta ezkerra, goia eta behea, aurrea eta atzea, hurbil eta urrun, etab.)			
Formak, koloreak, soinuak, zapoak eta usainak bereizten			
Behar bezala irakurri eta idazten			
Ibiltzen			
Beste pertsona batzuekin erlazionatzen			
Familia inguruneke pertsona garrantzitsuenak ezagutzen			
Eskuak zehaztasunez erabiltzen			
Maitatua ala baztertua sentitzen			
Ona eta txarra bereizten termino orokorretan			
Errespetatu beharreko bizikidetzara arauak identifikatzen			
Maitasun, atsegintasun eta desatsegintasun sentimenduak adierazten			
Gorputzeko atalak bereizten eta zerbaitek min ematen badizu edo deseroso sentiarazten bazaitu hori sentitzen eta komunikatzen			

Orain, erantzun taldeka galdera hauei:

Zuen ustez zer garrantzi dauka zuen garapen pertsonalean 0 eta 6 urte bitartean ikasi zenutenak? Haur hezkuntza barneratzailea ala baztertzatzailea izan daiteke haur bakoitzaren jatorriaren, sexuaren edota egoera ekonomiko nahiz sozialaren arabera? Kalitatezko haur hezkuntza elementu garrantzitsua izan daiteke herrialde pobretuen garapenerako? Zein da haur hezkuntzaren egoera herrialde horietan?

Entzun erantzun guztiak eta baloratu informazio guztia. *Hezkuntzako Lege Organikotik* zerbait aldatuko zenuke haur hezkuntzari dagokionean?

Erantzuna baiezkoa bada eska iezaiezu erantzuna garatzeko. Zuen proposamena koherentea al da Dakarreko Ekintzaren Markoko lehen helburuarekin? Zein igurikapen dago mundu mailan helburu horren betepenaren inguruan?

2. jarduera. Nondik moztu? Haur hezkuntza eztabaidagai

Ikasgelako legebiltzarrean eztabaida bat prestatu eta garatuko da. Horretarako, ikasleek landuko den gaiari buruzko informazioa izan behar dute, alegia **haur hezkuntzaren garrantziari** buruzkoa, beren iritziak ongi argudiatuta egon daitezzen.

Eztabaida prestatzeko 3 edo 4 taldetan banatuko da ikasgela, talde guztietan bi sexuetako ikasleak egongo direlarik. Talde bakoitzak hitzaldi bat prestatuko du egoki deritzen iturriak erabiliz. Horiez gain, kontuan hartuko dira honakoak:

Eremu batzuetan, biztanleria oso bakanduta bizi denez haur hezkuntzarako modu berriak pentsatu behar izan dituzte, neska-mutiko guztiek haur hezkuntza jaso dezaten, edonon jaio direla ere. Galiziako landa-eremu batean garatu dute sistema horietako bat: "Preescolar en casa".

Programa horrek etengabeko murrizketak jasan ditu azken urteotan. Inguru honetako egoeraren adibide bat baino ez da, baina krisi ekonomiko edo instituzionalak direla medio, egoera hori planetako beste edozein tokitan eman daiteke, batez ere herri pobretuetan. Halere, espezialistek, autoritateek, GKEek eta ezagutzen dituzuen pertsona famatu batzuek ere 0 eta 6 urte bitarteko hezkuntzaren garrantzia aldarrikatzen dute. Esteka hauetan informazio gehiago aurkituko duzue hezkuntza etapa honi buruzko argudioak aberasteko:

<http://elprogreso.galiciae.com/nova/101663.html>

http://www.perfil.com/contenidos/2011/10/07/noticia_0002.html

[http://www.el-nacional.com/noticia/1940/24/Faltan-soluciones-nuevas-para-la-crisis-educativa hispana.html](http://www.el-nacional.com/noticia/1940/24/Faltan-soluciones-nuevas-para-la-crisis-educativa-hispana.html)

<http://www.rieoei.org/rie22a02.htm>

© Ayuda en Acción

Gaian sakontzeko, ikasle guztiek edo batzuek haur-eskola bat bisitatu dezakete irakaslearekin batera, bertatik bertara ikus dezaten haurren ikaskuntza prozesua, irakasleek erabiltzen duten metodologia eta eztabaidako aukera bakoitza argudiatzeko garrantzitsutzat jotzen dituzten elementu eta informazioak.

Eztabaidan, talde bakoitzak legebiltzarreko talde bat ordezkatzeko du eta proposamen argi bat ekarri beharko du. Aurrekontu premiak direla eta, zenbait murrizketa egin behar izaten dira herrialdeetako partidetan. Hauxe da une egokia eztabaidatzeko murriztuko den ala ez estatuak 0 eta 6 urte bitarteko haurren hezkuntzari egiten dion ekarpena.

Ganberako presidenteak zuzenduko du eztabaida. Lehenik eta behin, talde bakoitzak bere proposamena aurkeztu beharko du. Gero eztabaidan jardungo dute norbere argudioak elkarri azalduz, eta amaitzeko, ondorio erronda bat eta bozketa egingo dira.

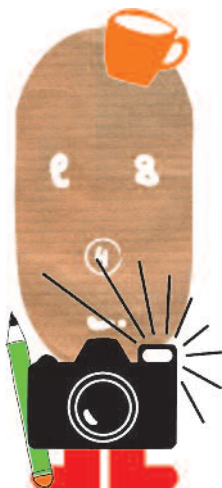
Eztabaida prestatzeko Estatuaren aurrekontu orokorra eta esleitutako partida guztiak ezagutu behar dira. Ekonomia eta Ogasun Ministerioaren Web orrian aurkitu daitezke urte bakoitzeko aurrekontu orokorreari eta hezkuntza aurrekontuei buruzko oinarritzko datuak⁷.

Amaitzeko, ikasleek eztabaidaren emaitzak hedatzeko dituzte argudio garrantzitsuenak azpimarratuz. Horretarako, ikastetxeko web orria erabil dezakete edo iritzi eskutitzak idatz ditzakete egunkarietara edota ikastetxeko nahiz herriko bestelako espazioetara.

⁷ http://www.sgpg.pap.meh.es/Presup/PGE2011Ley/MaestroDocumentos/PGE-ROM/N_11_E_R_31.htm

Mobilizazio jarduera

Irudi

Handia

Ikusi 21 orria

Helduen hezkuntza

© Entreculturas

Helburuak

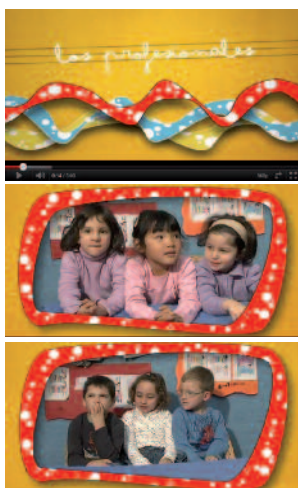
- 1 Gaitasun pertsonal eta kolektiboak garatzeko funtsezko elementu den aldetik, haur hezkuntzaren egoerari eta lehen haurtzaroko hezkuntzak (0 eta 6 urte bitartean) duen paperari buruz hausnartzea eta gaiaren inguruan kontzientzia-tzea, norbere esperientzia eta inguruneke errealitatearen azterketa abiapuntutzat hartuta.
- 2 Hausnartzea zein jarduera gara daiteken epe labur eta ertainera kalitatezko hezkuntza lortzeko eta pertsona guztien etengabeko hezkuntzarako eskubidea bermatzeko.

1. jarduera. Entretenimendua ala hezkuntza?

Gazte nahiz heldu askorentzat haur hezkuntza urrun geratzen zaien sasoi bat da.

Hezkuntzaren etapa hori ez da sartzen momentu honetan bizi dituzten esperientzien barruan. Hala ere, hezkuntza goiztiarra funtsezkoa da gizarteak etorkizuneko erronkei indarrez aurre egin nahi badie. Eta horixe bera gertatzen da mundu mailan. Planetaren eta planetako biztanleen etorkizuna belaunaldi berrien esku dago eta belaunaldi horiek gaitasunak behar dituzte modu orekatu eta iraunkorrean bizitzeko ikasteko. Entzun eta ikus dezagun CEAPA erakundearen **Educación Infantil: 6 años claves para una vida** bideoak erakusten diguna eta elkarrekin hausnartu dezagun haurtzaroko hezkuntza goiztiarraren garrantziaz.

http://www.youtube.com/watch?v=8D8lyNmPzo&feature=results_video&playnext=1&list=PL0EE4614381DA2A96

Gogoeta egiteko galderak:

- 1 Zer ikasten dute neska-mutikoek haur-eskolan?
- 2 Entretenitzeko bakarrik egoten dira ikasgeletan?
- 3 Zein eduki eta balore ematen zaizkie?
- 4 Nola integratu behar da familia eta gizartea etapa honetan?
- 5 Egungo eta etorkizuneko bizitzako zein alderdiri eragiten dio?
- 6 Nola laguntzen die mundua deskubritzeko prozesuan?

7 Zer nolako balioa ematen zaio hezkuntza goiztiarrari ingurune sozialaren edo herrialdearen arabera? Zergatik uste duzue gertatzen direla desberdintasun horiek?

8 Nola baloratzen da sozialki hezkuntza goiztiarra?

Talde txikitan eztabaidatu ondoren, ondorioak bateratuko dituzte ikasgelako eta ikastetxeko beste ikaskideekin. Kalitatezko haur hezkuntzaren garrantziaz sentsibilizatzen laguntzeko, dokumentu bat prestatzea proposatzen da lanean eta gogoetan sortutako ideiei buruz informatzeko (dekalogoak, triptikoa...).

2. jarduera. Has gaitezen lanean

Badakigu hezkuntza goiztiarra, bai eskolakoa edo bai haur-eskolakoa, oso garrantzitsua dela haurrentzat eta gizartearentzat. Proposatzen da hezkuntza hori sustatzeko bultzak daitezkeen ekintzei buruz hausnartzea.

Hasteko, bakoitzak paper batean idatziko ditu bere proposamenak. Lehenengoan idatziko dute familiak egin dezakeena, bigarrenean eskolak egin dezakeena, hirugarrenean komunikabideek egin dezaketena, laugarrenean gizarteak egin dezakeena eta bosgarrenean norberak egin dezakeena.

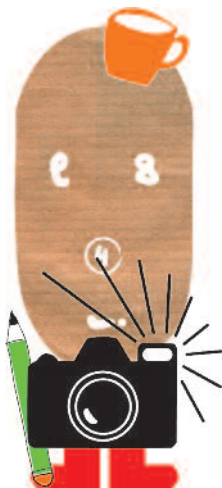
Proposamen guztiak mural batean itsatsiko dira eta bakoitzak gainerakoei azalduko die proposamen bakoitzaren zergatia.

<div>Familiak</div>	<div>Eskolak</div>	<div>Komunikabideak</div>	<div>Gizarteak</div>	<div>Guk geuk</div>
---------------------	--------------------	---------------------------	----------------------	---------------------

Azkenik, taldeak bi proposamen aukeratuko ditu praktikan jartzeko, eta prozesua planifikatuko du jardueraren fase guztiak kontuan hartuz: ideiaren garapena, exekuzioaren koordinaketa eta ebaluazioa.

Mobilizazio jarduera

Irudi

Handia

Ikusi 21 orria

Hezkuntza Ez Formala

© Educación Sin Fronteras

1. Jarduera: Lehen haurtzaroan hezkuntza jasotzeko eskubidearen aldeko topagunea

Helburuak

- 1 Lehen haurtzaroko arretak eta hezkuntzak duen paper erabakigarriaren inguruan kontzientziatzea eta gaitasun pertsonal nahiz kolektiboen garapena bultzatzea.
- 2 Espiritu kritikoa sustatzea lehen haurtzaroko hezkuntzaren egoera aztertuz, bai eskala lokalean eta bai globalean.

Edukiak

- **Kontzeptuak:** haur hezkuntzarako eskubidea, desberdintasuna, potentzialtasun pertsonalak eta kolektiboak, haurren segurtasuna, etxeko eta laneko bizitza bateratzea, etab.
- **Gaitasunak:** oinarrizko premiak aztertzea, sormena, haurtzaroa oroitzea eta gogoratzea, kritikak egiten eta jasotzen jakitea, ahozko komunikazioa garatzea eta gatazkak bakebidetik konpontzea.
- **Jarrerak:** premia eta desberdintasun egoerak kritikatzeko, taldekideekin parte hartzea eta lankidetzan jardutea, adostasuna bilatzea.

Jarduera hau topagune edo rol joko gisa aurkezten da, haur hezkuntzak pertsona baten prestakuntzan duen garrantziaz ohartarazteko. Rol jokoen dinamika erabiliz simulatuko da nolako ikuspegi desberdinak edo interes kontrajarriak dauden lehen haurtzaroko hezkuntzan eta arretan, betiere kontuan hartuz mundu osoko haurren eskubidea dela.

Jarduera garatzeko abiapuntu gisa, *Educación infantil: seis años clave para una vida*⁸ film laburra ikustea proposatzen da (28 minutu irauten du eta egokia da 13 urtetik aurrerako gaztetxoentzat). Proposamen didaktiko honetako Sakontzeko ataleko hausnarketa testuren bat ere erabil daiteke abiapuntu gisa. Herri foroa udal bilera baten markoan antolatzen da eta bertan aztertuko da Ekuadorreko Cascales herrian haur esko-

⁸ <http://blip.tv/aire/educación-infantil-seis-años-claves-para-una-vida-3281762>

la bat eraikitzearen garrantzia. Eskola hori eraikitzeko berregokitu egin behar da herriko aurrekontua, lehendik ere kri-
siagatik murriztua dagoena. Hortik abiatuta, gure herri foroko protagonistak aukeratuko ditugu.

Interesgarria litzateke talde bakoitza 3 lagunez osatuta egotea. Talde bakoitzak papera eta boligrafoa, bere rola gara-
tzen duen txartela eta dokumentazio osagarria izango ditu bere jarreraren defentsa prestatzeko.

Ondoren parte-hartzaileak taldeka antolatuko dira eta planteatutako arazoaren aurrean hartu behar duten jarrera azal-
duko zaie. Talde bakoitzeko kide kopurua garatzen diren "rol" guztien arabera izango da.

Talde bakoitzak ordezkaturako alderdietako baten jarrera defendatuko du. Jokoa **bost fasetan** garatuko da:

- 1 Talde bakoitza bere aldetik elkartuko da argudioak ordenatu eta egituratzeko. Beren azalpenak laguntzeko grafi-
koak, marrazkiak edo egoki deritzen materialak erabil ditzakete.
- 2 Talde bakoitzak bere planteamenduak azalduko dizkie gainerakoei mahai-inguru batean.
- 3 Eztabaida irekia bi alderdien artean.
- 4 Talde bakoitzak denbora bat izango du gogoetarako. Amaitzeko, bere ondorioak aterako ditu eta zenbait proposa-
men egingo ditu arazoa konpontzeko (puntu hau ez luke aurretiaz proposatu behar koordinatzaileak, parte-hartzai-
leek berek adostu beharko lukete beren aldetik).
- 5 Amaierako ebaluazioa

Zenbait rol iradoki nahi dizkizuegu herri fororako.

Julia, Andres 3 urteko haurraren ama

Cascales herriko ama bat zara eta erakutsi nahi duzu laguntza behar duzuela 6 urtetik beherako seme-alabei hezkuntza emateko. Herriko egoera ekonomiko txarra dela eta, gero eta zailagoa da familiak aurrera ateratzea eta beraz zuretzat ezinbestekoa da soldata bat izatea.

Baina lana izatea edo lana bilatzea eta aldi berean seme-alaben heziketaz arduratzea oso konplexua da, batez ere haurrak txikiak direnean eta eskolara joatea derrigorrezkoa ez denean. Haur eskola bat eraikitzea laguntza handia izango litzateke lan eta famili bizitzak bateratzeko.

Baliteke gainera eskolaren bidez zenbait lanpostu sor-
tzea: hezitzaileak, sukaldariak, garbitzaileak, etab.

Yolanda, Mugarik Gabeko Medikuak erakundeko doktorea

Medikua zara eta ziur zaude 0 eta 6 urte bitarteko hau-
rren segurtasuna hobetuko litzatekeela hezkuntza arau-
tuan sartuko balira. Denbora gutxi daramazu Cascales
herrian, baina mediku lanetan aritu zara garatzen ari
diren herrialdeetan eta eskarmentu handia duzu. Zure
iritziz neska-mutikoak eskolan baleude, kaleko arriskue-
tatik babestuta egongo lirateke. Gainera, beren elikadura
hobetuko litzateke, errazagoa izango litzateke txertoak
eta hazkundera kontrolatzea, etab.

Iván, haur hezkuntzako maisua

0 eta 6 urte bitarteko haur heziketako maisua zara.
Lehen haurtzaroko hezkuntzak haurren gaitasun pertso-
nal nahiz kolektiboen garapena bultzatzeko duen papera
defendatzen duzu. Pertsona baten prestakuntza haurtza-
roko lehen etapetan hasten da eta zenbat eta lehenago
eskolatu, orduan eta errazagoa izango da haurrarentzat
goi-mailako hezkuntzan jarraitzea, batez ere neskatoen
kasuan.

Rogelio, herriko alkatea

Zure iritziz zuen herria ahaztuta dago. Errepide txarrak dituzue, ez dago industriarik eta, beraz, krisi ekonomikoaren erdian gauden honetan, haur-eskola eraikitzea ez da lehentasunezkoa zure gobernuarentzat. Onartutako aurrekontuari atxikitzea da zure kezka bakarra eta haur-eskola bat oso garestia da. Gainera, neska-mutikoez ezin dute bozkatu.

Zuretzat garrantzitsuagoa da errepide bat eraikitzea; hori aukera bikaina litzateke herriko langabetuentzat, komunikazioak eta bizi kalitatea hobetuko lituzke, ahalik eta ondoen errentabilizatuko luke egoera eta eskualdearen etorkizuneko garapena bultzatuko luke, garapen proiektu desberdinak bateratuz.

Raúl, 4 urteko haurra

4 urteko haurra zara eta, amarekin gustura egoten zaren arren, oso ondo pasatzen duzu haur-eskolan, lagun berriak eginez, jolastuz eta ikasiz.

Auzokoen elkarte

Herriko alkatearen eta zinegotzien politikak kritikatzeko dituzue, ez baitiete garrantzirik ematen zuen iritziz funtsezkoak diren hezkuntza edo osasuna bezalako gaiak. Cascales herriko haurrak eta beren familiak zaindu beharrean, alkateak eta zinegotziek nahiago dute irabaziak lortu enpresa eraikitzaileak erakarriz, aurrekontuak egokitu eskualdeko gobernuaren interesei erantzun diezaieten eta sortutako interesak defendatu interes kolektiboari erantzun ordez.

Foroa egiteko espazio/eszenatoki egokia prestatu behar da. Rolak simulazio jokoan parte hartzen duen jendearen arabera banatuko dira eta zerrenda luzatu egin daiteke pertsonaia berriekin edo lehendik zeuden batzuk ezabatu daitezke. Jokoak ez du estatikoa izan behar, eta ez da arau zurrunez jarri behar, posible izan dadin jokoaren garapena aldatzea egoeraren arabera.

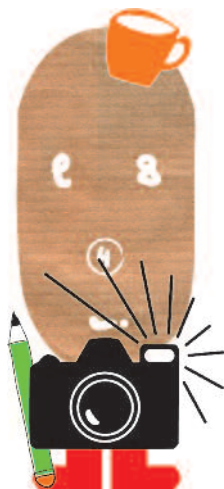
Azkenik, proposatutako konponbideak euskarri grafiko batean islatu daitezke denek ikus ditzaten (kartulinak, panelak...) eta horrela denen artean ondorio bat atera daiteke, jokoaren eta errealtatearen dinamika buruz hausnartuz.

Zein erabaki hartu duzue azkenean? Nolakoa izan da pertsonaia bakoitzaren parte-hartzea? Nola sentitu zarete? Zertaz ohartu zarete? Nolako zailtasunak aurkitu dituzue jarrerak defendatzeko? Proposatutako helburuak lortu dituzue? Benetan gerta liteke horrelako zerbait? Zer egin zenezake zuk zure roletik haur-hezkuntza on bat bultzatzeko? Zer egin dezakezu zuk zure eguneroko bizitzan helburu bera lortzeko?

Denen artean sentsibilizazio ekintza bat proposatuko duzue ingurune hurbilean garatzeko eta pertsona guztientzako kalitatezko haur hezkuntza aldarrikatzeko.

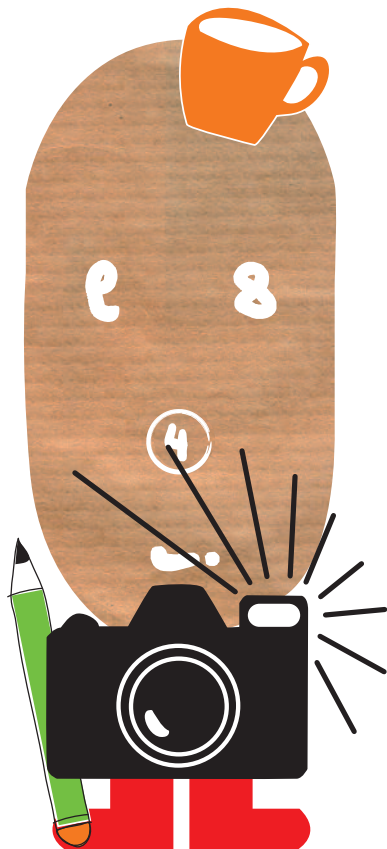
Mobilizazio jardura

Irudi

Handia

Ikusi 21 orria

Maila guztientzako
jarduera

Irudi Handia

Helburuak

- 1 Errepasatu lehen haurtzaroko arretari eta hezkuntzari buruz eta herrialdeek 2015erako Guztiontzako Hezkuntza lortzeko hartutako konpromisoari buruz landutako guztia.
- 2 Parte hartu mundu mailako mobilizazio jardueran.

Hezkuntzaren Aldeko Munduko ekintza-Astean (HAMA) mundu osoko milioika lagun mobilizatuko gara [Hasieratik Eskubideekin](#). Kalitatezko hezkuntza goiztiarraren alde lelopean. Lider politikoei gogoraraziko diegu milioika neska-mutilek zailtasun handiak dituztela kalitatezko hezkuntza goiztiarra jasotzeko eta exijituko diegu 2015ean bideratu ditzatela beharrezko diren baliabide guztiak Guztiontzako Hezkuntzarako hartu zuten konpromisoa betetzeko.

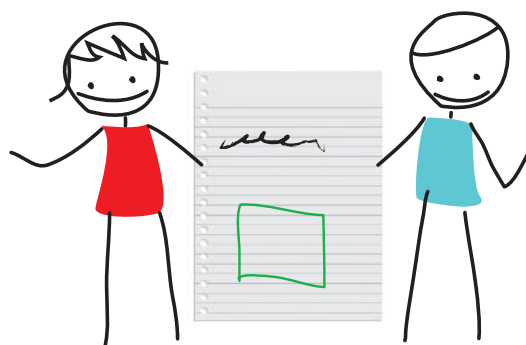
Nola parte hartu Irudi Handian?

Jarduera honetan hausnartu eta errepasatu egingo dugu ikasleek lehen haurtzaroko arreta eta hezkuntzaren garrantziari buruz landu duten guztia.

Jarduera guztiak jorratu ondoren, irudi bat egitea proposatuko diogu ikasle, parte-hartzaile eta irakasle bakoitzari, kanpainaren webean (www.cme-espana.org) aurkituko duzun plantilla bat erabiliz. Hezkuntza maila bakoitzak irudia egi-teko teknika egokitu beharko du. Haur hezkuntzan, esaterako, itsasgarriak erabili daitezke eta batxilergoan, berriz, kamera batekin edo mugikorrarekin har daiteke irudia. Garrantzitsuena da ahalik eta irudi gehien biltzea teknika desberdinekin, guztion nahiak eta asmoak islatzeko: ingurune seguru batean arreta eta hezkuntza jasotzen duten neska-mutil zoriontsu eta osasuntsuak. Horretarako, honakoak irudikatu daitezke:

- lehen haurtzaroko arreta eta hezkuntzako hurbileko esperientziak (eskolan edo familian),
- hazten eta ikasten lagundu diguten lehen urteetako esperientziak,

- . haur-eskolako eta bertako irakasleen oroitzapenak,
- . irakasleen kasuan, ikasgelako irudiak,
- . politikariak konpromisoak betetzen,
- . hezkuntzari buruzko haur eta gazteen foro bat,
- . hezkuntza goiztiarra defendatzeko ekintza bat,
- . haur-eskola ideal bat.

Irudi bakoitzaren atzean ikasle edo parte-hartzaile bakoitzak mezu bat idatziko dio Nazioarteko Lankidetzako Estatuko Idazkaritzaren ordezkariari (adinaren edo hezkuntza mailaren arabera) eta eskatuko dio erabakiak hartzeko ardura duten pertsonak bete ditzatela 2000. urtean sinatu zituzten konpromisoak, besteak beste, 2015erako Guztiontzako Hezkuntza lortzea.

Zer egin behar dugu Irudiarekin?

www.cme-espana.org atarian eseki ahal izango dituzue formatu elektronikoan egindako irudi eta mezu guztiak. Irudi eta mezu horiekin eta kanpainako sare sozialaren bidez jasoko ditugunekin, irudi handi bat egingo dugu eta ordezkari politikoei entregatuko diegu HAMAn zehar ospatuko ditugun ekitaldietan.

Gainera, zuen ikastetxe edo taldean ondoko hauek egin ditzakezue:

- . Erakusketa edo collage bat ikastetxeko / taldeko irudi guztiekin. Familiak, herriko prentsa, beste ikastetxe batzuk, ordezkari politikoak etab. gonbidatu ditzakezue zuen lanak ikustera.
- . Inplikatu familiak irudiak egiterakoan. Eskatu gurasoei eta aitona-amonei ere margotu edo irudikatu dezatela nolakoa zen beren eskola, nor zuten maisu edota zer ikasi zuten 6 urte baino gutxiago zituztenean.

Edota egin argazkiak materialak lantzen dituzuenean edo marrazkiak egiten dituzuenean, eta bidali guri.

eskerrik asko
denei

Hezkuntzaren aldeko Munduko Kanpaina ez litzateke gauza bera izango zuen laguntzarik gabe, hezkuntzarako eskubidearekin konprometitutako irakasle eta hezitzaileen inplikaziorik gabe. Horregatik, eskerrak eman nahi dizkizuegu HMKn eta HAMAn inplikatzegatik.

Gogoan izan guretzat oso garrantzitsua dela jakitea zenbat parte-hartzaile garen. Horretarako, mesedez erregistratu zuen ikastetxeen parte-hartzea www.cme-espana.org atarian.

* *Bidalitako argazkiak Hezkuntzaren aldeko Munduko Kanpainaren materialetan eta web orrian erabiliko dira.*

Bigarren Hezkuntzako
Batxilergoko Helduen
Hezkuntzako eta
Hezkuntza ez
Formaleko proposamen
didaktikoa

Ebaluatzeko Galdetegia

HEZKUNTZAREN ALDEKO EKINTZEN MUNDUKO ASTEA 2012

IKASTETXEAREN/TALDEAREN IZENA

HELBIDEA, PK, HERRIALDEA

POSTA ELEKTRONIKOA ETA KONTAKTURAKO PERTSONA

ZEIN MAILAK PARTE HARTU DUTE?

- ☐ DBHKO LEHEN ZIKLOA
- ☐ DBHKO BIGARREN ZIKLOA
- ☐ PRESTAKUNTZA ZIKLOAK
- ☐ BATXILERGOA
- ☐ HH
- ☐ HEZKUNTZA EZ FORMALEKO TALDEAK (ADINAK)

ZENBAT PERTSONA PARTE HARTU DUTE? (IKASLEAK, PARTE-HARTZAILEAK, IRAKASLEAK, FAMILIAK)

INPLIKATUTAKO IRAKASLEAK/HEZITZAILEAK

Izena	Posta elektronikoa

PARTE HARTU AL DUZUE INOIZ “HAMA”N? ZEIN URTETAN?

BALORATU 1ETIK (MINIMOA) 5ERA (MAXIMOA) EGOKIAK OTE DIREN PLANTEATUTAKO HELBURUAK ETA MAILA BAKOITZERAKO PROPOSATUTAKO JARDUERAK.

Bigarren Hezkuntza

Lehen zikloa

– Helburuak	1	2	3	4	5
– 1. jarduera. Oroitzapenen gurpila	1	2	3	4	5
– 2. jarduera. Munduko neska-mutil guztientzako hezkuntza	1	2	3	4	5
– Mobilizazio jarduera: Irudi Handia	1	2	3	4	5

Bigarren zikloa

– Helburuak	1	2	3	4	5
– 1. jarduera. Hezkuntza, gastua ala inbertsioa?	1	2	3	4	5
– 2. jarduera. Hezkuntza eta pobrezia	1	2	3	4	5
– Mobilizazio jarduera: Irudi Handia	1	2	3	4	5

Batzilergoa

– Helburuak	1	2	3	4	5
– 1. jarduera. 0 eta 6 urte bitarteko hezkuntza. Ikasiz hazteko garaia	1	2	3	4	5
– 2. jarduera. Nondik moztu? Haur hezkuntza eztabaidagai	1	2	3	4	5
– Mobilizazio jarduera: Irudi Handia	1	2	3	4	5

Helduen Hezkuntza

– Helburuak	1	2	3	4	5
– 1. jarduera. Entretenimendua ala hezkuntza?	1	2	3	4	5
– 2. jarduera. Has gaitezen lanean	1	2	3	4	5
– Mobilizazio jarduera: Irudi Handia	1	2	3	4	5

Hezkuntza ez Formala

– Helburuak	1	2	3	4	5
– 1. jarduera. Lehen haurtzaroen hezkuntza jasotzeko eskubidearen aldeko topagunea	1	2	3	4	5
– Mobilizazio jarduera: Irudi Handia	1	2	3	4	5

BALORATU 1ETIK (MINIMOA) 5ERA (MAXIMOA) HURRENGO ALDERDIAK

– Jasotako material kopurua	1	2	3	4	5
– Materialak jasotzeko data	1	2	3	4	5
– Proposamena ikastetxeko / kolektiboko programazioan sartzeko aukera	1	2	3	4	5
– Datozen ikasturteetan HAMAn lan egiteko interesa	1	2	3	4	5

OHARRAK, AIPAMENAK ETA HOBETZEKO PROPOSAMENAK

Hezkuntzaren aldeko Mundu-Kanpainarako oso garrantzitsua da jakitea nork parte hartu duen HAMAn. Horregatik **eskatzen dizugu zure zentroaren parte-hartzea erregistratzeko www.cme-espana.org web orrian.**

Zuen iritzia oso garrantzitsua da hobetzen jarraitzeko.
Bete galdetegi hau eta:

- bidali faxez 93 412 40 36 zenbakira
- edo deskargatu www.cme-espana.org web orrian eta bidali posta elektronikoz same@cme-espana.org helbidera
- edo bete online esteka honetan klikatuta <http://cme-espana.org/formulario/centros-educativos>

Sartu www.cme-espana.org
helbidean eta:

- eman izena HAMAn parte hartzeko
- utzi zure irudia eta Irudi Handiaren kide egin
- material didaktikoen ebaluazioa bete

Eskubideak hasieratik.

Hezkuntza goiztiarra eta
kalitatezkoaren alde.

HEZKUNTZAREN
Aldeko Mundu-kanpainia

Hezkuntzaren aldeko Mundu-Kanpainan, Espainiako Koalizioa honakoek osatzen dute:

Horiez gain, HAMAN parte hartzen dute:

Elkarheitzten
Debagoieneko Garapenerako
Hezkuntzarako
Lan taldea

Laguntzailea:

Arte zuzendaritza, diseinu eta ilustrazioak: Maribel Vázquez